

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tal-25 ta' Settembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 24/2019 LM

Stephen Busuttil Naudi (K.I. numru 108854M)
(l-appellant)

vs.

Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali
(l-appellat)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-appellant **Stephen Busuttil Naudi** (K.I. numru 108854M) [minn issa 'l quddiem "l-appellant"] mid-deċiżjoni tat-30 ta' Ottubru, 2019, numru 403/19 [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"] mogħtija mill-Arbitru għas-Sigurtà Soċjali [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li

permezz tagħha ddecieda li jiċċad l-appell tiegħu mid-deċiżjoni mogħtija fit-3 ta' Frar, 2016 mill-appellat **id-Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali** [minn issa 'l quddiem "id-Direttur Ġenerali appellat"] għar-raġunijiet hemmhekk imfissra.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan l-appell jirrigwardaw id-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali appellat fejn awtorizza t-talba tal-appellant għall-ħlas ta' Pensjoni Kontributorja bir-rata ta' €118.69 fil-ġimgħa mis-26 ta' Diċembru, 2015, u bir-rata ta' €130.30 fil-ġimgħa mit-2 ta' Jannar, 2016, u dan flimkien ma' Bonus Addizzjonali ta' €3.12 fil-ġimgħa mis-26 ta' Diċembru, 2015, u Bonus u l-Għoli tal-Ħajja ta' €0.19 fil-ġimgħa mis-26 ta' Diċembru, 2015, li kellhom jithallsu flimkien mal-Pensjoni Kontributorja. Gie awtorizzat li jithallas ukoll Bonus ta' €135.10 kull sitt xhur mis-26 ta' Diċembru, 2015.

Mertu

3. Il-proċeduri odjerni ġew istitwiti permezz ta' appell mid-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali appellat, li sar permezz ta' ittra mibgħuta għan-nom tiegħu mill-avukat difensur tal-appellant, liema ittra l-Arbitru rċieva fit-23 ta' Frar, 2016, fejn l-appellant talab sabiex id-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali appellat tiġi mibdula billi jerga' jiġi likwidat mill-ġdid il-*quantum* pagabbli lilu.

Ir-risposta tad-Direttur Ġenerali appellat

4. Ir-risposta tad-Direttur Ġenerali appellat bid-data tat-13 ta' Ġunju, 2016, waslet għand l-Arbitru fit-23 ta' Frar, 2017, fejn filwaqt li ta spjegazzjoni ta' kif inħadmet ir-rata tal-Pensjoni Kontributorja, huwa sostna li din kienet korretta.

Id-deċiżjoni appellata

5. Kif digà ngħad aktar 'il fuq f'din is-sentenza, l-Arbitru wasal għad-deċiżjoni appellata għar-raġunijiet li huwa fisser fid-deċiżjoni numru 403/19, li qed tiġi riprodotta hawnhekk kif ġej:

Illi permezz ta' deċiżjoni mogħtija minnu fit-3 ta' Frar 2016, id-Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali ddecieda illi l-appellant kien intitolat għall-Pensjoni Kontributorja b'rata maħduma kemm fuq in-numru ta' kontribuzzjonijiet u fuq d-dħul dikjarat u aċċettat mid-Dipartiment tat-Taxxi Nterni u dan ai termini tal-Liġi.

Illi dan l-appell jittratta talba għar-reviżjoni tar-rata tal-Pensjoni Kontributorja fejn l-appellant issottometta li minħabba ċirkustanzi partikolari d-Dipartiment kellu jaħdem il-pensjoni b'mod ieħor u talab li tiġi rriformata r-rata tal-pensjoni tiegħu.

Fil-mori tal-appell xehed l-appellant u spjega l-każ u l-fatti tiegħu li għadda minnhom u li minħabba fihom kellu jagħmel dikjarazzjonijiet differenti fuq id-dħul tiegħu peress li kien għaddej minn proċeduri ta' separazzjoni mal-mara tiegħu u għalhekk kellu ukoll jbidel kif jmexxi n-negozju tiegħu. Huwa ddikjara li d-dħul dikjarat mill-kumpanija Euroscan Ltd juru dejjem matul is-snin li fuqhom inħadmet il-pensjoni tiegħu, telf, ħlief għal sena waħda biss dik tal-2012 li ddikjara qliegħ ta' EUR1644.

Irrizulta li d-Dipartiment tat-Taxxi Nterni ma aċċettax li jiġu aġġustati d-dħul iddikjarat mill-appellant liema dħul uffijjali li jkun aċċettat mid-Dipartiment tat-Taxxi Nterni huwa s-sors li bih jiġu maħduma l-pensjonijiet tal-applikanti mad-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali.

Illi huwa ċar li l-appellant kien jiddikjara mod u dan għar-raġunijiet tiegħu u li meta applika għall-pensjoni stenna li d-Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali jimxi b'mod

favur tiegħu u dan kontra d-disposizzjoni tal-liġi b'mod partikoalri Art 116 tal-Kap 318 tal-Liġijiet ta' Malta."

L-Appell

6. L-appellant intavola appell minn din id-deċiżjoni tal-Arbitru, fejn qed jitlob lil din il-Qorti sabiex tirriforma d-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali appellat billi tikkonfermaha fejn sabet li huwa kien eliġibbli għall-ħlas tal-Pensjoni Kontributorja, iżda tirrevokaha inkwantu għall-*quantum* pagabbli lilu, u minflok tillikwida dak il-*quantum* li huwa kellu jirċievi, u dan bl-ispejjeż kontra d-Direttur Ġenerali appellat. L-appellant jgħid li l-aggravju prinċipali tiegħu huwa li l-Arbitru għall-fini ta' komputazzjoni tal-Pensjoni Kontributorja, kien naqas milli jikkunsidra li sabiex iżid il-qligħ tiegħu huwa kien qed jillikwida l-assi parafernali tiegħu u li fuqhom huwa kien ukoll ħallas it-taxxa.

7. Id-Direttur Ġenerali appellat wieġeb billi sostna li l-appell interpost huwa wieħed infondat fil-fatt u fid-dritt u għalhekk id-deċiżjoni appellata hija waħda ġusta u timmerita konferma għar-raġunijiet li huwa ifisser fir-risposta tiegħu.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

8. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravju tal-appellant flimkien mas-sottomissjonijiet magħmula mid-Direttur Ġenerali appellat, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmula mill-Arbitru fid-deċiżjoni appellata.

9. Wara li jagħti fis-suċċint il-fatti li jirrigwardaw il-każ odjern, l-appellant jispjega li huwa kien qed jillikwida l-assi parafernali tiegħu fejn ukoll kien qed iħallas taxxa, sabiex iżid l-introjtu tiegħu. L-Arbitru ma kienx ħa dan inkonsiderazzjoni għall-fini ta' komputazzjoni tal-Pensjoni Kontributorja tiegħu. L-appellant isostni li fin-nuqqas tal-likwidazzjoni ta' dawk l-assi huwa ma kienx ser ikun f'qagħda li jħallas l-manteniment ta' wliedu, l-*overdraft* mal-bank, l-ispejjeż ta' kuljum tiegħu, l-ispejjeż konnessi mal-kawża ta' separazzjoni minn mal-mara tiegħu u dawk marbuta man-negozju tiegħu. Jispjega li r-rikavat għandu jiġi kkunsidrat bħala 'dħul nett' tiegħu għall-fini tat-Tlettax-il Skeda tal-Kap. 318 u għalhekk bħala 'dħul pensjonabbli' *ai termini* tal-artikoli 52 u 53 tal-Kap. 318, għaliex l-imsemmi rikavat kien qed jintuża minnu fit-tmexxija tan-negozju tiegħu. L-appellant jiċċita l-artikolu 2 ta' dik il-liġi in sostenn tal-argument tiegħu. Jissottometti li d-definizzjoni ta' qligħ hawnhekk hija aktar wiesgħa minn dik li tinstab fil-Kap. 123 għaliex fir-*returns* tat-taxxa ma jidhrux il-flus generati mil-likwidazzjoni ta' assi. Madankollu l-Arbitru sab li għaladarba dawk il-flus ma kienux jidhru fir-*returns* tat-taxxa, dawn ma kellhomx jiġu kkunsidrati għall-fini ta' likwidazzjoni tal-Pensjoni Kontributorja, kif kienet ukoll il-prassi addottata mid-Direttur Ġenerali appellant. Madankollu l-appellant jissottometti li dan id-dħul għandu jitqies bħala parti mid-dħul nett tiegħu.

10. Id-Direttur Ġenerali appellat iwieġeb billi filwaqt li jiċċita s-subartikolu 10(1) u s-subartikolu 10(3) tal-Kap. 318, jirrileva li r-rata ta' kontribuzzjonijiet mħallsa mill-appellant kienet regolata permezz tat-tieni Taqsima tal-Għaxar Skeda ta' dik il-liġi. Skont l-istess Taqsima l-kategorija ta' kontribuzzjoni mħallsa mill-appellant kienet dik 'SA', jiġifieri dik fejn il-persuna li taħdem

għaliha nnifisha tiddikjara li l-qligħ nett fis-sena huwa inqas minn €10,485 u ta' dan ma kien hemm l-ebda kontestazzjoni da parti tal-appellant. Id-Direttur Ġenerali appellat jispjega li l-appellant ħallas il-kontribuzzjonijiet tiegħu skont din il-kategorija sa mis-sena 1973 sas-sena 2014, b'kollox ħames mija u tmintax-il kontribuzzjoni. Għalhekk l-appellant kien applika, u d-Direttur Ġenerali appellat laqa' l-applikazzjoni tiegħu, għal Pensjoni ta' Żewġ Terzi stante li huwa kien jissodisfa r-rekwiziti kollha neċessarji skont l-artikolu 52 tal-Kap. 318. B'hekk ir-rata ta' pensjoni inħadmet skont is-subinċiż (ii) tas-subartikolu 53(1) tal-Kap. 318 fejn id-dħul pensjonabbli kellu jiġi kkalkolat skont it-TleTTax-il Skeda tal-Kap. 318. B'hekk id-dħul pensjonabbli li ġie kkalkolat b'applikazzjoni ta' dik il-ligi u abbażi ta' dak li ġie ddikjarat mill-appellant stess mad-Dipartiment tat-Taxxi Interni kien ta' €1,214.79, inqas mir-rata sħiħa tal-Pensjoni Minima Nazzjonali. Fid-dawl ta' dak li jipprovdi l-artikolu 54 tal-Kap. 318, id-Direttur Ġenerali kien kostrett li jgħolli l-medja għal €6,171.85 u meta diviża bi 52 ġimgħa din is-somma kienet tagħti pensjoni ta' €118.69 fil-ġimgħa. Iżda l-appellant kien qed jippretendi li d-Direttur Ġenerali appellat jieħu inkonsiderazzjoni: (i) it-taxxa ta' €5,463.85 skont il-kuntratt ta' bejgħ tas-6 ta' April, 2004; (ii) it-taxxa ta' €10,407.97 skont il-kuntratt ta' bejgħ tas-26 ta' April, 2012; u (iii) l-ammont ta' €36,852.50 li hu wiret. Min-naħa tiegħu d-Direttur Ġenerali appellat ma kienx jaqbel għaliex: (i) fl-ewwel lok l-appellant qatt ma ġab prova li l-flus tar-rikavat u tal-wirt investihom fis-soċjetà EuroScan Ltd u nefaġhom fuq l-għixien u l-manteniment tal-familja tiegħu; (ii) dawk il-flejjes ma setgħux jiġu kkunsidrati bħala dħul. Kif sewwa ddeċieda l-Arbitru, l-artikolu 116 tal-Kap. 318 ma kienx jippermetti lid-Direttur Ġenerali tat-Taxxi Interni u konsegwentement lid-Direttur Ġenerali appellat li jaġġustaw

id-dhul dikjarat mill-appellant. Jgħid li l-appellant kellu kemm l-obbligu li jagġusta d-dhul mad-Dipartiment tat-Taxxi Interni u anki li jhallas ir-rata ġusta ta' kontribuzzjonijiet. Dawn kellhom jiġu aġġustati flimkien. Iżda ġaladarba illum l-appellant kien laħaq l-età tal-irtirar, huwa ma setax jagħmel talba għal aġġustament. Id-Direttur Ġenerali appellat jirrileva wkoll li l-appellant ma ġab l-ebda prova li l-bejgħ inkwistjoni sar f'isem is-soċjetà EuroScan Ltd. Għalhekk id-deċiżjoni appellata kienet waħda korretta u timmerita konferma.

11. L-Arbitru mill-ewwel għaraf li l-kwistjoni prinċipali tal-proċeduri odjerni kienet tirrigwarda l-fatt li l-appellant kien jiddikjara dhul mod fid-denunzji tat-taxxa għal dawk is-snin li fuqhom inħadmet il-Pensjoni Kontributorja tiegħu, *"... u dan għar-raġunijiet tiegħu..."*, u meta huwa mar japplika sabiex jirċievi dik il-Pensjoni Kontributorja huwa stenna li d-Direttur Ġenerali appellat kien ser jimxi b'mod li kien jaqbel lilu. L-Arbitru stqarr li dak li stenna mingħand id-Direttur Ġenerali appellat kien imur kontra d-dispożizzjonijiet tal-liġi, partikolarment l-artikolu 116 tal-Kap. 318. L-Arbitru osserva li d-Dipartiment tat-Taxxa sussegwentement ma aċċettax li jsir aġġustament tad-dhul iddikjarat mill-appellant u li kien ġie aċċettat minn dak id-Dipartiment sabiex b'hekk inħadmet il-Pensjoni Kontributorja mid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali.

12. Din il-Qorti tikkonferma li d-deċiżjoni appellata hija waħda tajba. L-Arbitru korrettement sejjes id-deċiżjoni tiegħu fuq id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 116 tal-Kap. 318. Dan l-artikolu tal-liġi straħ fuqu wkoll id-Direttur Ġenerali appellat fir-risposta tiegħu, fejn jirrileva li fi kwalunkwe każ it-talba tal-appellant sabiex iħallas ir-rata ġusta ta' kontribuzzjonijiet skont id-dhul

proprju tiegħu, ma setgħetx tintlaqa' f'dan l-istadju fejn saħansitra digà kien qed jipperċepixxi l-Pensjoni ta' Żewġ Terzi.

13. Il-Qorti tosserva li s-subinċiż (ii) tas-subartikolu 116(5) tal-Kap. 318 kif ċitat mid-Direttur Ġenerali appellat in sostenn tal-argument tiegħu, huwa applikabbli għall-każ odjern u jipprovdi kif ġej:

“Mingħajr ħsara għad-dispożizzjonijiet ta' qabel ta' dan l-artikolu, meta persuna li timpjega lilha nnifisha jew persuna li taħdem għaliha nnifisha tonqos li tħallas xi kontribuzzjoni li tkun dovuta skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att, jew tħallas kontribuzzjoni b'rata, jew ta' kategorija, jew ta' klassi li ma tkunx skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att:

...

(ii) kull talba magħmula minn persuna li timpjega lilha nnifisha jew persuna li taħdem għaliha nnifisha biex tħallas dawk il-kontribuzzjonijiet, jew kull talba għall-rifużjoni li tirriżulta bħala riżultat ta' tiswija fil-klassi jew fil-kategorija mħallsa tkun nulla u mingħajr effett jekk tiġi sottomessa wara li dik il-persuna tilhaq l-età tal-pensjoni jew wara li jgħaddu ħames snin miż-żmien li r-rata xierqa ta' kontribuzzjoni kienet dovuta, liema tiġi qabel'.

L-appellant għaraf sew dak li huwa kien dovut jagħmel skont il-liġi sabiex eventwalment il-Pensjoni Kontributorja tiħallas lilu b'rata aktar għolja, tant li fir-rikors tal-appell tiegħu jissottometti li *“...in vista tal-fatt li r-rikavat minn tali bejgħ u trasferimenti ta' proprjetà parafernali kien qed jintuza mill-esponenti fit-tmexxija l-quddiem tan-negozju tiegħu ... dan ir-rikavat għandu jitqies ukoll bħala 'dħul nett' għall-finijiet tat-TleTTax-il Skeda tal-Kap. 318 u konsegwentement 'dħul pensjonabbli' ai termini tal-Art. 52 u 53 tal-Kap. 318”.* Għalhekk fis-seduta tat-12 ta' April, 2017, huwa talab differiment tal-proċeduri quddiem l-Arbitru fejn filwaqt li l-avukat difensur li kien qed jassistih iddikjara

“...fuq ix-xhieda li ngħatat mill-appellant u fuq domandi li saru fuq dħul reali u ddikjarati...”, spjega li dan id-differiment kien neċessarju sabiex “...jirregola ruħu mad-Dipartiment tat-Taxxi Nterni u mad-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali”. B’hekk l-Arbitru akkordalu differiment ta’ xahrejn sabiex jirrevedi l-pożizzjoni tiegħu.

14. Għaldaqstant din il-Qorti ma ssibx li l-aggravju tal-appellant huwa ġustifikat u tiċħdu.

Decide

Għar-raġunijiet premissi l-Qorti tiddeċiedi dwar l-appell tal-appellant billi tiċħdu, filwaqt li tikkonferma fl-intier tagħha d-deċiżjoni appellata.

L-ispejjeż marbuta mal-proċeduri quddiem l-Arbitru, kif ukoll dawk ta’ din l-istanza, għandhom jiġihallsu mill-appellant.

Moqrija.